

Liite 1. Kooste Rahkakurun tuulivoimahankkeen ja siihen liittyvän sähkönsiirron ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta saapuneista lausunnoista ja mielipiteistä

Yhteenvedosta on tietosuojasyistä poistettu yksityishenkilöiden nimet ja muut yksityiselämää koskevat tiedot, kuvat ja kuviot, tarkemmat kiinteistö-, kartta-, ja yhteystiedot, erityisesti suojeltavia lajeja koskevat tiedot sekä lausuntojen johdantotekstit, joissa on referoitu nähtävillä ollutta arviointiselostusta. Alkuperäiset versiot lausunnoista ja mielipiteistä mahdollisine liitteineen on toimitettu hankkeesta vastaavan käyttöön. Lausunnot on esitetty alla lausunnonantajan mukaan aakkosjärjestyksessä ja mielipiteet satunnaisessa järjestyksessä.

Lausunnot

Caruna

Hankealue ei kuulu Caruna Oy:n jakeluverkon vastuualueeseen, eikä Carunalla ole hankealueella tai sen lähistöllä sähköverkkoa. Carunalla ei siten ole lausuttavaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Fingrid Oyj

Tässä YVA- ja kaavalausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkemmin rakentamiseen tai teknisiin ratkaisuihin. Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan risteämälausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnnot.

Ilmatieteen laitos

Kuten aiemmassa lausunnossa (230/03.00.02/2024), Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.

Huomiona, että alueella on runsaasti tuulivoimaa ja ne aiheuttavat merkittävää häiriökäikua tutkimittauksiin ja voivat mahdollisesti vaikuttaa alueen sääpalveluun.

Kalajoen kaupunki, ympäristöterveydenhuolto

Toimijan on suositeltavaa seurata melua mittausten avulla tuulivoimaloiden rakentamisen jälkeen. Mallintamalla todettujen sisämelutasojen ylitykset tulee ehkäistä mieluummin voimaloiden sijainnilla kuin voimaloiden toiminnan estämisellä. Melu- ja välkelaskelmissa käytetty voimalatyyppe oli V172/7200. Rakennettavien voimaloiden korkeus, siipityyppi sekä ylläpitotoimenpiteet (esim. siipikulman säätö) vaikuttavat melu- ja välkevaikutuksiin.

Luonnonvarakeskus

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Selostuksen mukaan hankealueelta tunnistettiin yksi saukon lisääntymis- ja levähdyspaikan sisältävä virtavesistö. Luke huomauttaa, että mikäli saukon käyttämien vesistöjen yli kohdistuu rakentamista, tulee saukko huomioida sillan tai rummun rakenteissa.

Molempiin havaittuihin metson soidinpaikkoihin on jätetty yli 700 m suojaetäisyys. Yksiteeren soidin sijaitsee n. 200 m päässä soidinalueesta.

Luke näkee puutteena, että hankealueen metsäkanalintuja on kartoitettu vain yhtenä vuonna. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle ja siten lisää epävarmuutta. Tällöin tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen. Voimaloiden sijainneista suhteessa soitimiin, Luke huomauttaa, että olemassa olevan kirjallisuuden perusteella suunniteltu etäisyys teeren soitimien ja lähimpien voimaloiden välillä (250 m) on riittämätön.

Selostuksessa muiden suurpetojen kuin suden osalta vaikutusten arvioidaan olevan vähäisiä ja yhteisvaikutusten osalta kohtalaisia. Suden osalta vaikutusten arvioidaan olevan kohtalaisia kielteisiä ja yhteisvaikutusten arvioidaan olevan suuria. Lisäksi todetaan, että poikkeuslupamenettelyä ei tarvita, sillä hanke ei vaikuta suoraan suden lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin.

Suurpetoselvityksessä maastotöihin käytettiin n. 34 h. Riistakameroita oli kolme. Käynnit maastossa kohdennettiin karttatarkastelun perusteella. Luke huomauttaa, että käytetyillä menetelmillä ei voida poissulkea, etteikö alueella voisi olla suurpetojen lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Selostuksessa Rahkakurun hankkeen ei arvioida aiheuttavan yhteisvaikutuksia alueen pesimälinnustoon muiden lähiympäristön tuulivoimahankkeiden kanssa.

Hankealueen ympäristöön on laajalle alalle suunnitteilla tuulivoimaa runsaasti (kts. YVA-selostuksen s. 9, Kuva 4. Hankealue, sähkönsiirtoreitti ja viereiset tuulivoimahankealueet 30 kilometrin etäisyydellä). Osa näistä hankkeista rajautuu toisiinsa ja muodostaa laajoja tuulivoima-alueita.

Luke huomauttaa, että selostuksessa mainitut lajit käyttävät myös tavallisia talousmetsiä elinympäristöinä. Vaikutuksia voi siis syntyä myös näiden ympäristöjen pirstoutuessa ja muuttuessa mahdollisesti aiempaa heikommiksi elinympäristöiksi. Luke huomauttaa myös, että hankkeen mahdolliset vaikutukset tulevat muiden tekijöiden aikaansaamien vaikutusten lisäksi.

Luke huomauttaa, että jos elinympäristöjen laatu ja ympäristön kantokyky heikkenee ei vain pistemäisesti yhden hankealueen alueella ja sen vieressä, vaan populaatiotasolla laajassa mittakaavassa, voi tuulivoimalla olla kauaskantoisempia vaikutuksia kuin mitä selostuksessa on arvioitu.

Selostuksessa hankkeen vaikutukset eläimistöön arvioidaan pääasiassa vähäisiksi. Luke huomauttaa, että tuulivoiman vaikutuksista eläinlajistoomme on toistaiseksi vain vähän tietoa. On tärkeää tiedostaa, että vaikutusten mitta saattaa poiketa näistä selostuksessa tehdyistä arvioista, mikäli tuulivoiman vaikutukset ja erityisesti yhteisvaikutukset osoittautuvat merkittävämmäksi. Siksi Luke huomauttaa, että vaikutusten osalta tehdyt johtopäätökset sisältävät riskin virhearvioinneille erityisesti pitkällä aikavälillä.

Metsähallitus

Suunniteltu tuotantoalue sijoittuu harvaanasutulle metsä- ja suoalueelle Oulaisten keskustaajaman luoteispuolelle. Tuotantoalueen läpi kulkee yhdystie 7890. Vaikka tuotantoalueen metsäalueilla on tehty säännöllisiä metsätaloustoimia, kuuluu alueen lajistoon hankkeessa tehtyjen luontoselvitysten perusteella kuitenkin edelleen useita laajoille metsä- ja suoalueille ominaisia lajeja, kuten esimerkiksi metsäkanalintu- pöllö- ja petolintulajeja. Metsähallitus katsoo, että hankkeen toteuttaminen tulee muuttamaan alueen nykytilaa metsä- ja suoalueesta enemmän ihmisvaikutteiseksi. Lisäksi tuulivoimaloiden sekä niiden oheisrakenteiden (huoltotiet, voimajohdot, mahdolliset maa-aines- ja läjitysalueet) toteuttaminen tulee aiheuttamaan metsä- ja suoalueiden pirstoutumista, joka voi yhdessä tuulivoimaloista ja ihmistoiminnasta aiheutuvien häiriötekijöiden kanssa vaikuttaa erityisesti ihmistoimintaa välttelevien lajien esiintymiseen alueella.

Metsähallituksen hallinnassa olevista alueista hankkeen vaikutukset kohdistuvat ensisijaisesti Väiskinmaan yksityiseen luonnonsuojelualueeseen, joka sijoittuu suunnitellulle tuotantoalueelle. Luonnonsuojelualueen välittömään läheisyyteen (etäisyys alle 200 m) esitetään sijoitettavaksi yhtä tuulivoimalaa ja useita muita enintään 2 km etäisyydelle alueesta. Metsähallitus katsoo, että vaikka tuulivoimaloiden toteuttaminen ei edellytä rakentamista perustetulla luonnonsuojelualueella, tulee tuulivoimaloiden ja niiden edellyttämien oheisrakenteiden toteuttaminen vaikuttamaan luonnonsuojelualueen (erityisesti alueen linnusto) tilaan lisääntyneen ihmistoiminnan sekä tuulivoimaloiden melu- ja välkevaikutusten kautta. Laadittujen mallinnusten mukaan Väiskinmaan luonnonsuojelualue sijoittuu eri hankevaihtoehdoissa 45–50 dB melu- ja 8 h välkevaikutusalueelle. YVA-selostuksen mukaan hankkeella arvioidaan olevan edelleen suuria vaikutuksia alueeseen. Metsähallitus pitää arviota alueen sijainti huomioiden oikeana.

Metsähallitus toteaa, että Väiskinmaan luonnonsuojelualueen pesimälinnustoa ei YVA-selostuksessa tai tuulivoimahankkeen luontoselvityksessä yksityiskohtaisesti kuvata. Luontoselvitysraportin mukaan alueella tehtiin osana hankkeessa tehtäviä selvityksiä linnuston pistelaskentoja, joissa alueella havaittiin ainakin uhanalaisia metsälajeja (mm. hömö- ja töyhtötiainen). Lisäksi hankkeen pöllö- ja petolintuselvitysten perusteella luonnonsuojelualueen läheisyyteen sijoittuu kanahaukan pesä. Lisäksi suojelualueen ympäristöön (ei tosin ihan suojelualueen läheisyyteen) sijoittuu kaksi metson soidinpaikkaa, joille myös Väiskinmaan luonnonsuojelualueen metsät voivat toimia mahdollisena päiväreviiri-alueena.

Hankkeen liito-oravaselvityksen mukaan Väiskinmaan luonnonsuojelualue kuuluu liito-oravan (LuD IV laji) elinpiiriin. Väiskinmaan alueen lisäksi tuotantoalueella havaittiin myös muita liito-oravan ydinalueita. Vaikka liito-oravan ei arvioida olevan erityisen herkkä ihmistoiminnasta aiheutuvalle melulle, voi tuulivoimahankkeen toteuttaminen ja sen edellyttämä metsäalueiden raivaaminen heikentää lajin elinpiiriä sekä lajin mahdollisuutta liikkua tuotantoalueen sisällä. Hankkeen jatkosuunnittelussa tuleeikin varmistua siitä, ettei tuulivoimaloiden sekä voimaloiden edellyttämien oheisrakenteiden (mm. huoltotiet, voimajohdot, mahdolliset maa-aines- ja läjitysalueet) toteuttaminen heikennä liito-oravan elinpiiriä.

25.9.2025

Väiskinmaan luonnonsuojelualueen osalta YVA-selostuksessa (kpl 9.6.2) todetaan, että tuulivoimaloiden vaikutuksia voidaan lieventää poistamalla lähimmäs suojelualuetta sijoittuvat tuulivoimalat (voimalat nro 2 ja 17) tai siirtämällä niitä kauemmas suojelualueesta. Metsähallitus katsoo, että em. tuulivoimaloiden poistaminen on perusteltua ensisijaisesti tuulivoimaloiden toteuttamisesta ja ihmistoiminnan lisääntymisestä aiheutuvien häiriövaikutusten vähentämiseksi. Metsähallitus kuitenkin epäilee, ettei kahden tuulivoimalan poistamisella pystytä lieventämään esim. tuulivoimaloiden meluvaikutuksia, jotka olisivat tässäkin tapauksessa todennäköisesti suuret. Vaihtoehdon, jossa em. voimalat on poistettu, meluvaikutusta ei YVA-menettelyn yhteydessä mallinnettu, minkä vuoksi vaihtoehdon meluvaikutuksia ei ole mahdollista tarkasti arvioida.

Oulaisten kaupunki

Kaupunginhallitus toteaa, että YVA-selostus on riittävä ja kattavasti laadittu, eikä siinä ole huomauttamista edellyttäviä kohtia.

Oulun museo- ja tiedekeskus, arkeologia

Hankealueella on toteutettu arkeologinen selvitys 2024 (MERIJÄRVI-OULAINEN-PYHÄJOKI Rahkakuru tuulipuiston hankealueen ja sähkönsiirtoreitin arkeologinen inventointi 2024, Heilu Oy). Hankealueelta tunnetaan viisi muinaismuistolaila (295/1963) rauhoitettua kiinteää muinaisjäännöstä. Kohteet ovat Sydänkorpi (kohdetunnus 1000032401), Rouhunhauta (1000053154), Kaijanneva (1000053156), Irvanlampi (1000053157) ja Käkinieniemi (1000053158). Lisäksi alueella sijaitsee muu kulttuuriperintökohde Pirttikangas (1000053159). Voimajohtoreiteiltä ei tunneta muinaismuistolain rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita.

Selostuksen luvussa 13 Maisema, kulttuuriperintö ja arkeologinen kulttuuriperintö käsitellään arkeologiseen kulttuuriperintöä ja siihen kohdistuvia vaikutuksia. Museo suosittaa selkeyden vuoksi lisäämään lukuun muinaisjäännöskohteista taulukon, jossa on muinaisjäännöskohteen kohdenimi, muinaisjäännöstunnus, kohdetyyppi, ja onko kohde kiinteä muinaisjäännös vai muu kulttuuriperintökohde, ja etäisyys muuttuvasta maankäytöstä.

Luvussa 13.6.3 Arkeologinen kulttuuriperintö mainitaan ”kohteet 5.2. ja 5.5.”. Muinaisjäännöksistä tulee käyttää muinaisjäännöstunnusta ja kohdenimeä. Vaikutukset koskevat muinaisjäännöskohteita Sydänkorpi (1000032401) ja Käkinieniemi (1000053158). Kohteen Käkinieniemi etäisyys uutena rakennettavasta tiestä on arvioitu selostuksessa olevan noin 80 metriä. Muinaisjäännöskohteen etäisyys muuttuvasta maankäytöstä tulisi kuitenkin mitata muinaisjäännösalueen reunasta tielinjauksen reunaan, ei muinaisjäännöksen keskikoordinaatista tien keskilinjaan. Näin arvioiden Käkinienemen etäisyys uudesta tielinjauksesta on noin 40 metriä. Muinaisjäännös tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa, jos tien reitti muuttuu. Kohteeseen Sydänkorpi kohdistuvat vaikutukset ja lieventämistoimet on esitetty kattavasti.

Muinaismuistolain mukaista kajoamislupaa käsittelevää kohtaa tulee täydentää seuraavasti: ”Tämä edellyttää muinaismuistolain mukaista kajoamislupaa (295/1963 11§ ja 13§).”

Oulun museo- ja tiedekeskuksella ei ole muuta huomautettavaa Rahkakurun tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Oulun museo- ja tiedekeskus, rakennettu kulttuuriympäristö

Maisemavaikutusten arviointi on tehty YVA-selostuksessa miljöötyypeittäin. Hankkeen keskeisimmät näkymäalueet muodostuvat näkyvyysalueanalyysin perusteella alle 9 kilometrin etäisyydelle hankkeesta. Petäjäskosken alue, lähimmillään 2 km etäisyydellä hankkeen etelä- ja länsipuolella Pyhäjokilaaksossa, muodostaa alueelle keskeisen maisemamiljöön. Keskeisimmät arvokohteet alueella ovat Kalaputaan kylä, Viirelänpuhto sekä Petäjäskosken kulttuurimaisema Pyhäjokivarressa. Maisemavaikutus alueelle on arvioitu suureksi kielteiseksi VE1 osalta, jossa lähimmät voimalat tekevät maisemavaikutuksesta hallitsevan. VE2:ssa voimalat sijoittuvat selkeämmin metsärajan taustalle. Taajama-asutuksen miljöisiin, Merijärven ja Oulaisten taajamiin, maisemavaikutukset on arvioitu molemmissa vaihtoehdoissa kohtalaisen kielteisiksi. Lähivaikutusalueella on myös useita arvokkaita perinnemaisemakohteita. Ne sijaitsevat asutuksen ja viljelysalueiden yhteydessä, pääasiassa Pyhäjokivarressa.

Hankealueen läheisyydessä sijaitsee useita tuulivoimahankkeita: 30 km tarkastelualueelle sijoittuu yhteensä 36 tuulivoimahanketta. Alle 15 km etäisyydelle Rahkakurun hankealueesta sijoittuu 7 toiminnassa olevaa tuulivoima-alueita, kaksi luvitettua sekä kolme vireillä olevaa hanketta. Yhteisvaikutuksia muodostuu erityisesti Maaselänkankaan (rinnakkain), Pyhäkosken (eri suunnista) ja Kettukankaan kanssa (puristus). Suuria maisemavaikutuksia voi muodostua Kettukankaan hankkeen kanssa ja paikoin Maaselänkankaan hankkeen kanssa VE1:ssä. Alueella ei myöskään ole voimajohtoja, jonka vuoksi on suunniteltu rakennettavaksi uusi, 11 km mittainen voimajohtoauea.

Oulun museo- ja tiedekeskus katsoo, että merkittävien maisemavaikutusten vuoksi vaikutusten lieventämistoimenpiteitä, kuten voimalamäärän vähentäminen ja/tai korkeuden mataltaminen, tulisi hankkeen jatkosuunnittelussa etsiä. Museolla ei ole muuta huomautettavaa Rahkakurun YVA-selostuksesta.

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Pohjois-Pohjanmaan liitto on osallistunut hankkeen YVA-menettelyn ennakkoneuvotteluun 17.1.2024 ja osayleiskaavan 1. viranomaisneuvotteluun 7.10.2024.

Maakuntakaava muodostaa keskeisen lähtökohdan seudullisten tuulivoimahankkeiden suunnittelulle. Kaavan tavoitteena on tuulivoimarakentamisen kokonaisuuden ohjaaminen ja vaikutusten hallinta koko maakunnan tasolla. Maakuntakaavan ohjausvaikutuksen huomioiminen edellyttää, että kaavan tavoitteet, periaatteet, kaavassa osoitettujen alueiden rajaamisen perusteet ja kaavan suunnittelumääräykset otetaan suunnittelussa huomioon.

Maakuntakaavassa osoitetut tuulivoima-alueet ovat ensisijaisia seudullisten tuulivoima-alueiden sijoittamispaikkoja. Maakuntakaava on luonteeltaan yleispiirteisien alueidenkäytön suunnitelma; siinä esitettyjen tuulivoima-alueiden rajaukset täsmentyvät kuntakaavan yhteydessä laadittavan YVA-menettelyn ja muiden vaikutustarkastelujen perusteella. Maakuntakaavan joustavuuden takia kuntakaavaratkaisu voi riittävillä selvityksillä perustellen

erota maakuntakaavassa osoitetuista, erityisominaisuutta kuvaavista tv-alueiden rajauksista. Hankekohtaiset maakuntakaavaa tarkemmat selvitykset, ympäristövaikutusten arviointi (YVA), mukaan lukien yhteisvaikutusten arviointi ovat ratkaisevina tekijöinä tässä arvioinnissa. Käytännössä osa kuntakaavassa esitetyistä tuulivoimaloista voi sijoittua maakuntakaavan tv-aluerajauksen ulkopuolelle, mikäli eroavaisuus on yksityiskohtaisemmassa kaavassa perusteltu siinä laadituilla, maakuntakaavatasoa tarkemmilla selvityksillä ja vaikutusten arvioinnilla. Tuulivoimaosayleiskaava ei saa kuitenkaan olla ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden ja periaatteiden kanssa, eikä kaava saa vaikeuttaa maakuntakaavan toteuttamista.

Hankkeen suhde lainvoimaisiin maakuntakaavoihin Pohjois-Pohjanmaalla on neljä lainvoimaista maakuntakaavaa: 1.-3. vaihemaakuntakaavat ja Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava. Voimassa olevan alueidenkäyttölain mukaisesti maakuntakaava ohjaa seudullisesti merkittävää eli lainvoimaisten maakuntakaavojen osalta vähintään kymmenen voimalaa käsittävän hankkeen tuulivoimarakentamista.

Rahkakurun tuulivoimapuiston hankealue sijoittuu keskiosaltaan 1. vaihemaakuntakaavassa osoitetulle tuulivoimaloiden alueelle (tv-1 336, Äijönneva-Saariperä). Saman tuulivoimaloiden alueen eteläosaan sijoittuu Oulaisten Maaselänkankaan tuulivoimapuisto. YVA-selostusraportissa ja sen liitteessä on selkeästi kuvattu lainvoimaissa vaihemaakuntakaavoissa hankealueelle ja sähkönsiirtoreitille sekä näiden vaikutusalueille osoitetut kaavamerkinnät ja suunnittelumääräykset, ja myös huomioitu, että 1. ja 3. vaihemaakuntakaavan tuulivoimarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset kumoutuvat energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tullessa voimaan.

YVA-selostusraportissa tuodaan esille, että Rahkakurun tuulivoimahankkeen vaihtoehdon VE 1 voimalapaikoista noin puolet (11 voimalaa) ja vaihtoehdon VE 2 voimalapaikoista suurin osa (11 voimalaa) sijoittuu maakuntakaavan tv-alueelle. Selostuksessa mainitaan useaan kertaan, että hankkeen tarkoituksena on, että VE 2 voimalat sijoittuisivat kokonaan tv-1 336 alueelle. Näin ei kuitenkaan ole, sillä kaksi voimalaa sijoittuu maakuntakaavan tv-alueen ulkopuolelle. Selostuksen virkkeen tarkoitus ei Pohjois-Pohjanmaan liitolle auennut. YVA-selostuksessa hankkeen vaikutukset hankealueelle ja sen vaikutusalueelle osoitettuihin voimassa oleviin maakuntakaavamerkintöihin on arvioitu varsin suppeasti ja arviointia tulee täydentää kaavaehdotusvaiheessa.

Hankkeen suhde energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaan

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan laatiminen käynnistettiin maakuntahallituksen päätöksellä lokakuussa 2021. Merkittävänä teemoina Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa tarkastellaan maakunnan tuulivoiman kokonaisuutta, uusia potentiaalisia tuulivoima-alueita ja sähkönsiirtoa maakunnassa. Lisäksi energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa osoitetaan valtioneuvoston 18.11.2021 päätöksen mukaiset valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021), uuden luokittelun mukaiset pohjavesialueet (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus), vuosina 2019-2023 kartoitetut ja päivitetty perinnebiotoopit (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ja Metsähallitus), pitkän aikavälin kehittämisperiaatemarkintänä kaasuputken yhteystarve sekä valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet (VARK 2024, VN 7.11.2024).

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on hyväksytty. Maakuntahallitus hyväksyi energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan toisen ehdotusvaiheen vastineet ja käsitteli hyväksymisaineiston kokouksessaan 5.5.2025 (§ 59). Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava hyväksyttiin maakuntavaltuuston päätöksellä 27.5.2025 (§ 5). Päätös on toimitettu pöytäkirjan julkaisemisen jälkeen tiedoksi osallisille ja hyväksytty kaava-aineisto on tallennettu vaihemaakuntakaavan julkisille verkkosivuille. Muutoksenhaku-aika päättyy 16.7.2025.

Seudullisesti merkittävän tuulivoima-alueen määritelmä (10 tai useampia tuulivoimaloita) päätettiin pitää samana kuin lainvoimaisissa 1. ja 3. vaihemaakuntakaavoissa viranomaisehdotusvaiheen jälkeen. Luonnos- ja viranomaisehdotusvaiheissa seudullisesti merkittäväksi tuulivoimaloiden alueeksi maa-alueilla (tv-1) määriteltiin vähintään 7 voimalaa.

Rahkakurun tuulivoimahankkeen YVA-selostusraportissa on karttakuvoin esitetty hankealueen sijainti suhteessa energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan toisen julkisen ehdotuksen (MKH 10.2.2025) kaavaratkaisuun ja maakuntakaavojen yhdistelmäkarttaan sekä hankealueelle ja sen vaikutusalueelle osoitetut merkinnät ja tuulivoimarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa (MKV 27.5.2025) ei ole osoitettu tuulivoimaloiden aluetta Rahkakurun alueelle. Ensimmäisessä vaihemaakuntakaavassa osoitettu tuulivoimaloiden alue tv-1 336 säilyy energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tullessa voimaan.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaisehdotuksessa (19.12.2023) Rahkakurun alueelle luonnosvaiheessa osoitettu tuulivoimaloiden alue tv-3 509 kumottiin ja palautettiin alueelle 1. vaihemaakuntakaavan mukainen tv-alue (tv-1 336, Äijönneva-Saari-perä). Ratkaisun perusteena oli luonnoksessa osoitetun laajemman tv-3 509 -alueen maisemaan ja asutukseen kohdistuvat vaikutukset sekä yhteisvaikutukset muiden tuulivoima-alueiden kanssa. Tuulivoimarakentamisen sijoittuminen lainvoimaiselle tv-1 336 alueelle vähentää vaikutuksia mm. Petäjäskosken maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan, Kalaputaan valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009) ja asutukseen sekä yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa.

Rahkakurun hankealueen itäosan läpi on energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa osoitettu voimajohdon yhteystarve kehittämisperiaatemerkinä (lila, nuolipäinen kahden pisteen välinen suora katkoviiva) Elenian Oyj:n uusi yhteystarve 110 kV ilmajohtolle Valkeuden sähköaseman ja Oulaisten välille. Valkeuden sähköasema on osoitettu energiahuollon alueena (en) ja sen läheisyyteen tuulivoimaloiden alue tv-1 414, Hauksuonneva sekä voimajohdon ja uuden voimajohdon merkintöjä.

Rahkakurun tuulivoimahankkeen suhdetta energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan kaavamerkintöihin ja tuulivoimarakentamisen yleisiin suunnittelumääräyksiin on arvioitu, mutta arviointi jää monin paikoin vajavaiseksi hankevaihtoehtoja vertailtaessa. YVA-selostuksen mukaan hankkeessa on tunnistettu suuria haitallisia vaikutuksia. Kaavaehdotusta valmisteltaessa vaikutusten arviointia tulee täydentää ja täsmentää hankkeen suhdetta voimaan jäävään 1. vaihemaakuntakaavan tv-alueeseen ja maakuntakaavan muihin merkintöihin sekä uusiin energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tuulivoimarakentamisen yleisiin suunnittelumääräyksiin ja varmistuttava niiden toteutuminen.

Vaihtoehdossa VE 1 esitetty voimalasijoittelu ei kokonaisuudessaan ole maakuntakaavan mukainen, sillä noin puolet voimaloista sijoittuu maakuntakaavan tv-alueen tv-1 336 ulkopuolelle. Pienemässä vaihtoehdossa VE 2 suurin osa voimaloista sijoittuu maakuntakaavan tv-alueelle tv-1 366. Pohjois-Pohjanmaan liitto pystyy muodostamaan näkökannan hankkeen suhteesta maakuntakaavaan kaavaehdotusvaiheessa sen jälkeen, kun vaikutusten arviointia on täydennetty edellä mainituilla tavoilla.

Maakuntakaavoituksen aikana laaditut selvitykset (erityisesti maisema- sekä Natura-alueita ja ekologista verkostoa koskevat selvitykset) ja niissä esitetyt tuulivoima-alueen toteutumisen vaikutusten lievennysesitykset tulee huomioida Rahkakurun hankkeen jatkosuunnittelussa.

Jokaisesta energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tuulivoimaloiden alueesta on laadittu kohdekuvaus ja niitä tulee hyödyntää tarkemmassa suunnittelussa vaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheessa laadittujen TUULI-hankkeen kohdekorttien sijaan. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava-aineisto kohdekuvausineen löytyy maakuntakaavoituksen verkkosivuilta <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/ilmastomaakuntakaava/>. Liitteen loppupuolella esitetään myös kuvaukset ja perustelut tuulivoimaloiden alueista, jotka ovat poistuneet energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaprosessin eri vaiheissa.

Sähkönsiirto

Sähkönsiirron ratkaisut tuottavat merkittäviä vaikutuksia tuulivoimapuistojen ulkopuolelle. Rahkakurun tuulivoimahankkeen sähkönsiirtoreitti sijoittuu kokonaan uuteen maastokäytävään. Voimajohto on linjattu kulkemaan vireillä olevan Hauksuonnevan tuuli- ja aurinkovoimapuiston hankealueen läpi Valkeuden sähköasemalle.

YVA-selostuksessa ei käy ilmi, miten yhteensovittamista Hauksuonnevan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen kanssa aiotaan tehdä. Rahkakurun tuulivoimahankkeen ja Hauksuonnevan tuuli- ja aurinkovoimavoimahankkeen sähkönsiirron ratkaisuissa ei myöskään ole yhteisiä osuuksia. Valkeuden sähköasema on tunnistettu useamman lähialueen energiahankkeen liittymispisteeksi. Valkeuden sähköaseman läheisyydessä yhteisvaikutukset kasvavat suuriksi, sillä sähköasemalle liittyy voimajohtoja useasta ilmasuunnasta. Lisäksi Valkeuden sähköaseman läheisyydessä on vireillä Pyhäjoen datakeskus. Pohjois-Pohjanmaan liitto edellyttää, että alueen energiahankkeiden sähkönsiirron kokonaisratkaisua suunnitellaan yhteistyössä Fingridin, alueverkkoyhtiöiden, kuntien ja hanketoimijoiden kanssa haitallisten vaikutusten minimoimiseksi. Sähkönsiirtoon liittyvää yhteisvaikutusten arviointia tulee täydentää kaavaehdotusvaiheeseen.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaan uudistettiin tuulivoimarakentamisen yleisiä suunnittelumääräyksiä sähkönsiirron osalta: ”Lähekkäin sijoittuvien tuulivoimala-alueiden liittäminen sähköverkkoon on ensisijaisesti keskitettävä samaan tai olemassa olevaan johtokäytävään ja yhteispylväisiin.

Suunnittelua on tehtävä yhteistyössä muiden energiantuotannon hanketoimijoiden, kuntien, viranomaisten sekä kanta- ja alueverkkoyhtiöiden kanssa. Lisäksi on arvioitava

sähkönsiirron yhteisvaikutukset muiden voimajohtohankkeiden kanssa sekä maalla että merellä.”

Vaikutusten arviointi

Pohjois-Pohjanmaan liitto nosti hankkeen YVA-ohjelmasta annetussa lausunnossaan esille, että Rahkakurun tuulivoimahankkeen todennäköisesti merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat yhteisvaikutuksiin toiminnassa olevien tuulivoimapuistojen ja vireillä olevien tuulivoimahankkeiden kanssa. Rahkakurun tuulivoimapuistoa voidaan pitää sijaintinsa puolesta toiminnassa olevan Maaselänkankaan tuulivoimapuiston laajennuksena.

Yhteisvaikutuksia kasvattaa myös hankkeen sijoittuminen toiminnassa olevien Karahkan, Silovuoren ja Pyhänpöytäkosken tuulivoimapuistojen väliin. Lähiympäristössä on lisäksi vireillä useita muitakin tuulivoimahankkeita kuten mm. eteläpuolelle sijoittuva Kettukankaan ja luoteispuolelle sijoittuvan Hauksuonnetan tuuli- ja aurinkovoimavoimahankkeet. Yhteisvaikutukset korostuvat erityisesti maisemaan, ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen, suteen ja sähkönsiirtoon kohdistuvissa vaikutuksissa.

Rahkakurun tuulivoimahankkeen YVA-selostusvaiheessa yhteisvaikutuksia on pääosin arvioitu kattavasti, ja näistä tarkemmin seuraavissa lausunnon kappaleissa.

Vaikutukset maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön

Yksi hankkeen merkittävistä vaikutuksista kohdistuu arvokkaisiin kulttuurimaisema-alueisiin ja rakennetun kulttuuriympäristön kohteisiin. Hankealueen lounaispuolella, noin kahden kilometrin päässä lähimmistä voimaloista sijaitsee maakunnallisesti arvokas Petäjäskosken kulttuurimaisema Pyhäjokivarressa ja luoteispuolella noin 8 kilometrin päässä maakunnallisesti arvokas Pyhänpöytäkosken kulttuurimaisema Pyhäjokivarressa.

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY) Kalaputaan kylä sijaitsee noin kolmen kilometrin päässä lännessä ja maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (MRKY) Viirelänpuhto noin kahden kilometrin päässä luoteessa lähimmistä voimaloista. Rahkakurun hankealueen vaikutusalueella on myös merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristö- ja rakennusperintökohteita.

Rahkakurun tuulivoimahankkeessa on laadittu maisemaselvitys ja arvioinnissa on hyödynnetty näkyvyysalueanalyysiä ja havainnekuvia on laadittu useasta eri pisteestä. Rahkakurun tuulivoimahankkeen maisemaselvityksen menetelmien synteisinä on myös luotu eri luonteisia maisemakokonaisuuksia eli miljöötyppejä. Maisemaan kohdistuvat vaikutukset on arvioitu uuden Ympäristöministeriön tuulivoimarakentamisen maisemavaikutusten arviointioppaan mukaisesti etäisyysvyöhykkeittäin ja maiseman, kulttuuriympäristön ja luonnonympäristön arvokohteisiin, asutusympäristön ja virkistyskäytön kohteisiin sekä miljöötyppeihin.

Arvioinnin mukaan tuulivoima-alueen suurimmat kielteiset vaikutukset kohdistuvat hankkeen lähivaikutusalueella Petäjäskosken kulttuurimaisemiin Pyhäjokivarressa, valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön Kalaputaan kylään ja lähialueen paikalliseen asutukseen niin Oulaisten kuin Merijärven alueilla. Miljöötyppeistä suurimmat vaikutukset kohdistuvat Pyhäjokilaaksomiljööseen Petäjäskoskella.

Vaihtoehdossa VE 1 nämä maisemaan kohdistuvat vaikutukset on arvioitu suuriksi ja pienemmässä vaihtoehdossa VE 2 kohtalaisiksi.

Arvioinnissa on myös tuotu esiin, että yhteisvaikutuksia syntyy jo rakennettujen Karahkan ja Maaselänkankaan tuulivoimapuistojen kanssa. Nämä rakentuneet tuulivoimalat yhdessä vireillä olevan Rahkakurun tuulivoimahankkeen kanssa luovat lähes yhtenäisen voimalakokonaisuuden, jonka vaikutukset kohdistuvat eniten Pyhäjoen varrelle sekä Rahkakurun hankkeen lähialueen avoimille metsäalueille. Lisäksi yhteisvaikutuksia voi arvioinnin mukaan syntyä Pyhäjoen varteen Kettukankaan sekä Rahkakurun ja Maaselänkankaan voimaloiden rajatessa aluetta pohjoisesta ja etelästä.

Maisemaselvityksessä on esitelty useita vaihtoehtoja maisemaan kohdistuvien haitallisten vaikutusten lieventämiseksi. Pohjois-Pohjanmaan liiton mukaan esitetyistä vaihtoehtoista tehokkain lievennystoimenpide on voimaloiden vähentäminen ja siirtäminen kauemmaksi herkistä alueista. Maisemaselvityksessä tuodaan esille, että vaihtoehtoon VE 2 pienempi voimalamäärä lieventää hankkeen eteläosissa tuulivoimaloiden hallitsevuutta lähialueen maisemassa.

Pohjois-Pohjanmaan liiton näkemyksen mukaan maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön kohdistuvat vaikutukset on arvioitu havainnollisesti, kattavasti ja perustellusti, ja vaikutusten merkittävyyteen on perehdytty.

Maisemaan kohdistuvien vaikutusten arvioinnin tuloksissa on yhteneväisyyksiä TUULI-hankkeen maisemaselvityksessä tarkastellun tuulivoimapotentiaalisen alueen arvioinnin kanssa (maisemaselvityksen kohdekortti 62). Liitto pitää vaikutusten arviointia oikeasuuntaisena. Hankkeen jatkosuunnittelussa kaavaehdotusta laadittaessa suurien haitallisten vaikutusten vähentämiseksi on tehtävä lieventämistoimenpiteitä.

Vaikutukset susireviiriin

Rahkakurun hankealue ja sähkönsiirtoreitit sijoittuvat Pyhäjoen susireviirille, joka on pysynyt varsin vakiintuneena useamman vuoden ajan. YVA-menettelyn yhteydessä on laadittu myös vain viranomaiskäyttöön tarkoitettu susiselvitys.

Arvioinnin mukaan Pyhäjoen susireviirille sijoittuvat toiminnassa ja vireillä olevat tuulivoima-alueet sekä uudet tai levennettävät sähkönsiirtoreitit ja tiet pirstovat elinympäristöjä, lisäävät väliaikaista ja jatkuvaa häiriötä (huoltoliikenne, muu lisääntynyt liikenne, melu) sekä rajoittavat alueen soveltuvuutta susille muun muassa pesä- ja saalistuselinympäristöihin kohdistuvien muutosten kautta. Tuulivoima-alueet kattavat tulevaisuudessa merkittävän osan Pyhäjoen susireviiristä, minkä takia suteen kohdistuvat yhteisvaikutukset arvioidaan varovaisuusperiaatteen mukaisesti (LSL 9/2023, 7 §) suuriksi kielteisiksi molemmissa hankevaihtoehtoissa.

Rahkakurun tuulivoimahankkeen YVA-selostuksen mukaan poikkeuslupamenettelyä ei tarvita, sillä hanke ei vaikuta suoraan suden lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin. Hankkeen jatkosuunnittelussa on syytä edelleen varmistua vaikutuksista susien lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin yhdessä toteutuneiden, luvitettujen ja vireillä olevien tuulivoimahankkeiden kanssa.

Vaikutukset Väiskinmaan luonnonsuojelualueeseen

Väiskinmaan luonnonsuojelualue sijaitsee hankealueen eteläosassa, lähimmillään noin 200 metrin etäisyydellä voimalasta. Väiskinmaan luonnonsuojelualue on myös osoitettu maakuntakaavassa SL-merkinnällä. YVA-selostuksen mukaan melutason muutos voi aiheuttaa suuria häiriövaikutuksia Väiskinmaan luonnonsuojelualueella esiintyvälle eläinlajistolle, kuten pesimälinnustolle. Elinympäristön heikentämisen arvioidaan vaikuttavan luonnonsuojelualueen suojelutavoitteisiin. Rahkakurun hankkeen vaikutus luonnonsuojelualueeseen arvioidaan tämän takia suuren kielteiseksi. Rahkakurun tuulivoimahankkeen kaavaehdotusvaiheessa on esitettävä toimenpiteitä suurten haitallisten vaikutusten lieventämiseksi. Pohjois-Pohjanmaan liiton arvion mukaan Väiskinmaan suojelualueetta ei tule ympäröidä voimaloilla jokaisesta ilmansuunnasta.

Melu- ja välkevaikutukset

Rahkakurun hankkeen melumallinnukset on laadittu erikseen molemmille hankevaihtoehdoille huomioiden jo rakentuneet Maaselänkankaan, Karahkan ja Silovuoden tuulivoimapuistot. Melumallinnuksen mukaan ulkomelutason ohjearvo 40 dB ylittyy molemmissa vaihtoehdoissa, vaihtoehdossa VE 1 kolmen rakennuksen kohdalla ja VE 2 yhden rakennuksen kohdalla. Huomionarvoista on myös se, että 39-40 dB keskiäänitasoja on mallinnettu lisäksi 11 rakennuksen kohdalla vaihtoehdossa VE 1 ja seitsemän rakennuksen kohdalla vaihtoehdossa VE 2. Rahkakurun tuulivoimahankkeen välkemallinnuksen mukaan suositusarvot ylittyvät kolmen rakennuksen kohdalla.

YVA-selostuksen arvioinnin mukaan melumallinnuksen 40 dB:n ylitys ja välkemallinnuksen suositusarvojen ylitykset johtuvat suurimmaksi osin Maaselänkankaan tuulivoimaloista. Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää arviointia erikoisena, sillä Maaselänkankaan tuulivoimapuiston rakennuslupien melu- ja välkemallinnusten mukaan ohjearvojen ylityksiä ei muodostu, eikä ylityksiä saisi muodostua ilman myönnettyä ympäristölupaa.

YVA-selostuksessa on tuotu esiin, että yhteisvaikutuksia esiintyy hankealueiden väliin jäävien asuin- ja lomarakennusten kohdalla. Pohjois-Pohjanmaan liitto yhtyy YVA-arvioinnin näkemykseen, jonka mukaan Rahkakurun tuulivoimahankkeen melu- ja välkevaikutukset molemmissa vaihtoehdoissa ovat suuret.

Tuulivoimapuiston melu- ja välkevaikutukset voivat vaikeuttaa myös mahdollisten uusien asuin- ja lomarakennuslupien myöntämistä mm. Likalanperän ja Likalanjärven alueilla. Suuria haitallisia vaikutuksia tulee kaavaehdotusvaiheessa lieventää, eikä ainoana lieventämistoimenpiteenä voida esittää voimaloiden käytön rajoittamista. Rahkakurun tuulivoimapuiston jatkosuunnittelussa on varmistuttava, ettei haitallisia melu- ja välkevaikutuksia muodostu eikä ohjearvoja ylitetä.

Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos

Pelastusviranomainen on tutustunut asiakirjoihin ja toteaa, ettei YVA-ohjelmasta annettuun lausuntoon ole lisättävää.

Pelastuslaitos antaa tarkemmat tuulivoimaloiden riskienhallintaan ja operatiivisiin toimintaedellytyksiin liittyvät lausunnot pyynnöstä rakennuslupavaiheessa.

Pyhäjokialueen luonnonsuojeluyhdistys ry

Prokon Wind Energy Finland Oy suunnittelee alueelle maksimissaan 19 ja minimissään 13 tuulivoimalan rakentamista. Luontoselvityksissä on havaittu, että alueelle sijoittuu huomattavia luontoarvoja, joita suunniteltu tuulivoimapuisto tulee heikentämään.

Luontoselvityksissä on löydetty esim. kuukkelireviiri, liito-oravan pesintäalue, lukuisia pöllöreviirejä ja viitasammakon esiintymisalueita. Vaikka em. alueet otetaankin tuulivoimaloiden suunnittelussa huomioon, niin kokonaan haittavaikutuksia ei pystytä estämään.

Kuukkeli on alueella erittäin uhanalainen ja vaatii tullakseen toimeen riittävän laajoja, yhtenäisiä metsäalueita. Tuulivoimahankkeessa metsiä pirstotaan pieniin palasiin, mikä vaarantaa kuukkelin elinvoimaisuuden. Yhdistyksemme on erittäin huolestunut kyseisen kuukkelireviirin tulevaisuudesta, vaikka juuri pesimämetsä säästettäisiinkin.

Kevättalvella 2024 tehdyssä pöllöselvityksessä havaittiin lukuisia pöllöreviireitä. Kun otetaan huomioon, että vuosi 2024 oli yksi kaikkien aikojen huonoimmista pöllövuosista, voidaan olettaa hyvänä vuotena pöllöjä esiintyvän alueella huomattavasti enemmänkin. Tutkimuksissa on havaittu, että pöllöt karttavat tuulivoimala-alueita, koska ne ilmeisesti haittaavat niiden kuuloaistiin perustuvaa saalistusta. Onkin pelättävissä, että pöllöreviireiden määrä tulee romahtamaan tuulivoima-alueella.

Ihmetystä herättää myös se, että yksi tuulivoimala on suunniteltu aivan Tuulasnevan viereen. Tuulasneva on alueen tärkein teerien soidinsuo, ja tutkimuksissa kanalitujen on havaittu karttavan tuulivoimaloita. Näin ollen merkittävä soidinpaikka on vaarassa.

Yhdistyksemme on myös erittäin huolestunut eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksista. Rahkakurun hankkeen tuntumassa on lukuisia muita tuulivoimahankkeita, joista osa on jo toiminnassakin. Yhteisvaikutukset luontoon ja eläimistöön voivat olla erittäin merkittäviä.

Mikäli Rahkakurun tuulivoimahanke toteutuu, yhdistyksemme mielestä parempi vaihtoehto olisi 13 voimalan tuulipuisto. Tällöin luontovaikutukset olisivat ainakin jonkin verran pienemmät kuin 19 voimalan vaihtoehdossa. Lisäksi olisi toivottavaa, että Tuulasnevan vierestä poistettaisiin siihen suunniteltu tuulivoimala.

STUK

Säteilyturvakeskuksella ei ole lausuttavaa Rahkakurun tuulivoimahankkeen YVA-selostukseen (POPELY/3609/2023).

Suomen Erillisverkot Oy

Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.

Telia Finland Oyj

Telia Finland Oyj:llä (Telia) ei ole hankkeesta huomautettavaa, mutta jatkossa hankkeen vaikutusalueelle ei voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä.

wpd Hauksuonnevan Tuulipuisto Oy

Hankkeen sähkönsiirtoreittinä tarkastellaan 110 kV ilmajohtoa Valkeuden sähköasemalle. Suunniteltu sähkönsiirtoreitti kulkee suunnitteilla olevan Hauksuonnevan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen (wpd Hauksuonnevan Tuulipuisto Oy) hankealueen läpi. Sähkönsiirtoreitistä ei ole Rahkakurun YVA-selostuksessa vielä kovin tarkkoja suunnitelmia, mutta voimajohto on sijoitettu Pahkasalon tien varteen ja se kulkisi Hauksuonnevan kaava-alueella noin 2,2 km ennen liittymistään Valkeuden sähköasemalle. Toteutuessaan suunnitellusti voimajohto todennäköisesti estää 1–2 suunnitellun tuulivoimalan rakentamisen Hauksuonnevan hankkeessa. Wpd Hauksuonnevan Tuulipuisto Oy näkee, että voimajohdon sijoittamisesta tulisi käydä vuoropuhelua hanketoimijoiden välillä.

Wpd Hauksuonnevan Tuulipuisto Oy tekee mielellään yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Yhtiöllä on kokemusta hyvin toimivasta keskusteluyhteydestä ja tiedon vaihdosta eri hankkeissa, mikä on hyödyttänyt sekä hankkeita että kokonaisuuden hallintaa. Yhtiö korostaa yhteistyön tärkeyttä hankkeiden alusta loppuun saakka. wpd Hauksuonnevan Tuulipuisto Oy on valmis käymään Prokon Wind Energy Finland Oy:n kanssa vuoropuhelua, ja korostaa yhteistyön ja tiedonvaihdon merkitystä. Hauksuonnevan YVA-menettelyn yhteydessä toteutetuissa luontoselvityksissä on tunnistettu luontoarvoja, joilla voi olla merkitystä Rahkakurun sähkönsiirtoreitin suunnittelussa.

wpd Oulaisten Tuulipuisto Oy

Wpd Oulaisten Tuulipuisto Oy:n Maaselänkankaan tuulivoimapuisto sijaitsee Pyhäjoentien varrella noin 4,5 km Oulaisten kaupungin keskustasta länsi-luoteeseen ja noin 10 km Merijärven kuntataajamasta itään. Maaselänkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava on hyväksytty Oulaisten kaupunginvaltuuston päätöksellä 8.10.2014 § 41 ja tullut lainvoimaiseksi korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 20.2.2017 Dnro 1968/1/16. Rakennusluvut ovat lainvoimaistuneet 26.1.2023. Maaselänkankaan tuulivoimapuiston suunnitteluvaiheessa on laadittu useita selvityksiä ja mallinnuksia, joiden pohjalta osayleiskaava ja hankkeen toteuttamiseen vaaditut viranomaisluvut on myönnetty. Tuulivoimapuisto on aloittanut sähköntuotannon syksyllä 2024. Maaselänkankaan toiminnassa olevassa tuulivoimapuistossa on seitsemän voimalaa (Nordex N163), joiden kokonaiskorkeus on 230 metriä ja yksikköteho 5,9 MW. Puiston tuottama sähkö siirtyy kantaverkkoon maakaapelia pitkin Oulaisten Aholan teollisuusalueen sähköasemalle, ja siitä edelleen valtakunnanverkkoon.

Wpd Oulaisten Tuulipuisto Oy muistuttaa, että Rahkakurun tuulivoimahankkeen hankehityksen yhteydessä tulee huomioida alueelle jo rakennetut tuulivoimalat sekä Maaselänkankaan tuulivoimapuiston kaavoituksen ja rakennuslupien yhteydessä toteutetut mallinnukset ja selvitykset lähtötietoineen ja tuloksineen, sekä rakennettujen voimaloiden vahvistetut tiedot, kuten voimalatoimittajan ilmoittamat lähtömelutasot. Maaselänkankaan tuulivoimahankkeelle kaavoitus- ja rakennuslupamenettelyiden yhteydessä laaditut sekä viranomaisten hyväksymät selvitys- ja mallinnusraportit ovat julkisesti saatavilla, minkä lisäksi yhtiö on valmis toimittamaan tietoa pyydettyä. On myös syytä huomioida, että Maaselänkankaan tuulivoimapuiston melu- ja välkemallinnukset on toteutettu tarkemmalla

mallinnusohjelmalla kuin Rahkakurun tuulivoimahankkeen mallinnuksissa käytetty yleisluontoisempi ja siten isompia vaikutuksia mallintava mallinnusohjelma.

Rahkakurun tuulivoimahankkeen suunnitellut voimalat sijoittuisivat lähimmillään noin 700 metrin etäisyydelle Maaselänkankaan tuulivoimapuiston lähimmistä rakennetuista voimaloista. Rahkakurun tuulivoimahankkeen myötä ja sen suunniteltujen voimaloiden sijoituksessa lähelle olemassa olevia Maaselänkankaan voimaloita, suunniteltujen ja tuotannossa olevien tuulivoimaloiden alueelliset yhteisvaikutukset tulevat kiistatta kasvamaan. Rahkakurun tuulivoimahankkeella voi sijainnista johtuen olla myös vaikutusta Maaselänkankaan tuulivoimapuiston tuotantoon ja toimintaan. Tätä tulee tarkastella Rahkakurun hankkeen yhteydessä tarvittavin selvityksin.

Rahkakurun tuulivoimahankkeen YVA-selostuksessa on todettu välkevaikutusten osalta, että hanke voi välkemallinnuksen perusteella yhdessä alueen muiden tuulivoimapuistojen kanssa aiheuttaa suositusarvon ylityksen yhden asuinrakennuksen kohdalla sekä esitetty, että ylitys aiheutuisi Maaselänkankaan voimaloista. Lisäksi YVA-selostuksessa on todettu, että myös melutason ohjearvo ylittyy kolmen asuinrakennuksen kohdalla vaihtoehdossa VE1 ja yhden asuinrakennuksen kohdalla vaihtoehdossa VE2, ja että ylitys johtuu Maaselänkankaan ja Rahkakurun tuulivoimaloiden yhteisvaikutuksesta. YVA-selostuksessa on ehdotettu, että suuriksi arvioidut melun yhteisvaikutukset voitaisiin lieventää kohtalaisiksi rajoittamalla Rahkakurun ja/tai Maaselänkankaan voimaloiden toimintaa. Myös Merijärven kunnan ja Oulaisten kaupungin osayleiskaavaluonnosten aineistoissa olevassa 1.4.2025 päivätyssä A-Insinöörit Suunnittelu Oy:n melu- ja väikelaskelmaraportissa todetaan, että melutason ohjearvot ja vuosittainen välkkeen suositusarvo ylittyvät vaihtoehdoissa VE1 ja VE2, ja että melun ja välkkeen raja-arvojen alittaminen voisi olla mahdollista rajoittamalla Rahkakurun tai Maaselänkankaan tuulivoimapuiston taikka molempien puistojen turbiineja.

Uusia hankkeita suunnitellessa on otettava huomioon nykyinen maankäyttö niin kaava-alueella kuin sen ympäristössä ja vaikutusalueella. Tuotannossa olevalla Maaselänkankaan tuulivoimapuistolla on lainvoimainen osayleiskaava ja toiminnan edellyttämät viranomaisluvut. Niiden myöntämisen edellytyksenä ovat olleet mallinnukset, jotka osoittavat, että toimintaa ohjaavat raja-arvot eivät ylity. Hankekehityksessä olevien hankkeiden yhteisvaikutusten arviointi tulee laatia siten, että rakennetut tuulivoimapuistot ja muut olemassa olevat toiminnot huomioidaan nykytilanteena, johon uudet suunnitteilla olevat hankkeet sopeuttavat oman toimintansa, jotta ne noudattavat voimassa olevia raja-arvoja ja muita vaatimuksia. Mikäli tehdyt selvitykset osoittavat, ettei suunnitteilla olevaa hanketta voida toteuttaa sellaisenaan ympäristön kannalta kestävällä tavalla, toiminnan sijoittamiselle laissa asetetut edellytykset eivät täyty taikka jos yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa ovat kielteisiä, ei kaavaa voida hyväksyä tai rakennuslupaa myöntää. Olisi paitsi luottamuksensuojaperiaatteen myös aikaprioriteetin vastaista, mikäli uusi hanke toteutettaisiin jo toiminnassa olevan hankkeen toimintaa rajoittamalla taikka sitä muutoin häiritsemällä tai rajoittamalla. Mikäli uuden toiminnan kielteisiä ympäristövaikutuksia halutaan rajata, tulee tämän tapahtua joko suunnittelussa olevaa hanketta muuttamalla tai ohjaamalla sen toimintaa tarpeellisin kaava- ja lupamääräyksin.

Edellä esitetyn perusteella wpd Oulaisten Tuulipuisto Oy pitää harhaanjohtavana ja kestävämmänä Rahkakurun tuulivoimahankkeen YVA-selostuksessa sekä osayleiskaavaluonnosten aineistoissa olevassa melu- ja väkkelaskelmaraportissa esiin nostettua melu- ja välkevaikutusten lievennyskeinoa, jonka mukaan Rahkakurun tuulivoimahankkeen melun ja välkkeen raja-arvojen sisällä pysyminen voitaisiin toteuttaa rajoittamalla Rahkakurun tai Maaselänkankaan tuulivoimapuiston taikka molempien puistojen toimintaa. Yhtiö korostaa, että Maaselänkankaan tuulivoimapuistosta ei yksinään aiheudu kiellettyä haittaa. Wpd Oulaisten Tuulipuisto Oy katsoo, että hyviä ja toteutettavissa olevia lievennystoimenpiteitä Rahkakurun suunnitellun tuulivoimahankkeen kielteisten ympäristövaikutusten rajaamiseksi ovat Rahkakurun tuulivoimahankkeen YVA-selostuksessakin esitetyt Rahkakurun tuulivoimaloiden sijaintien ja lukumäärän tarkastelu.

Wpd Oulaisten Tuulipuisto Oy ja hankekehitystä toteuttava wpd Suomi Oy tekevät mielellään yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Yhtiöllä on kokemusta hyvin toimivasta keskusteluyhteydestä ja tiedon vaihdosta eri hankkeissa, mikä on hyödyttänyt sekä hankkeita että kokonaisuuden hallintaa. Yhtiö korostaa yhteistyön tärkeyttä hankkeiden alusta loppuun saakka. wpd Oulaisten Tuulipuisto Oy on valmis käymään Prokon Wind Energy Finland Oy:n kanssa vuoropuhelua, ja korostaa yhteistyön ja tiedonvaihdon merkitystä.

Mielipiteet

Mielipide 1

Rahkakurun tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa viitataan suunniteltujen tuulivoimapaikkojen vaikutukseen lintujen, mm. teeren soidinpaikkoihin. Teeren osalta mainitaan, että lähin suunniteltu voimala sijaitisi reilun 200 m etäisyydellä teeren soidinpaikasta (vaihtoehdossa VE1).

Todennäköisesti tällä viitataan Tuulasnevan alueeseen suunnittelualan pohjoisosassa. Todettakoon, että suunniteltu voimalapaikka sijaitsee reilun 200 m etäisyydellä Tuulasnevan etelä-/kaakkoisreunasta. Kuitenkin oikaisuna / mielipiteenä tähän, että paikallisena oman kokemustietoni ja muiltakin saamani tiedon mukaan teerien soidinalue sijaitsee käytännössä n. 500-600 m etäisyydellä nyt suunnitellusta voimalapaikasta. Tuulasnevan aivan etelälaita on puustoista nevaa ja lisäksi nevan ja suunnitellun voimalan väliin jää n. 200 m levyinen kaista, jossa kasvaa n. 40-vuotiasta mäntymetsää.

Lisäksi todettakoon ja huomioitakoon, että Tuulasnevan länsi- tai pohjoispuolelle ei liene jatkossakaan mahdollista suunnitella tuulivoimaloita johtuen asumuksista muutaman kilometrin etäisyydellä. Tällä lienee osaltaan vaikutusta alueen säilymiseen luonnontilaisena.

Mielipide 2

Haluaisin antaa palautetta Merijärvellä rakenteilla olevaa Rahkakurun tuulipuistoa koskien. Lapsuudenkotini, jossa teen myös töitä sijaitsee lähistöllä ko. aluetta.

Tuulivoima on mielestäni hyvä vaihtoehto joskus, mutta ei tässä tapauksessa, koska alueella on rikas, jopa harvinainen pien- ja suureläinkanta, mm. metsojen soidinalue, liito-

oravvia jne. Sain eläinkannasta tietoa lähialueen metsissä paljon kulkevilta ihmisiltä ja sinne tarvitaan asiantuntijan lausunto, joka tekee tarkan tutkimuksen, jos mahdollista.

Itse en asu alueella vakituisesti, mutta toivon, että asia ainakin tutkitaan.

Mielipide 3

Rahkakurun tuulivoimahankkeen YVA-selostus sisältää vakavia ristiriitoja. Hanketta perustellaan toimenpiteillä, joita ei aiota toteuttaa.

Selostuksessa myönnetään, että hanke aiheuttaa merkittäviä kielteisiä vaikutuksia mm. linnustoon ja suojelualueeseen. Esimerkiksi sivulla 135 todetaan, että Väiskinmaan luonnonsuojelualueeseen tulee kohdistumaan normaalitoiminnan aikana suuria kielteisiä vaikutuksia, mutta niitä voitaisiin lieventää kohtalaiseksi siirtämällä voimalat 2 ja 17. Sivulla 102 puolestaan todetaan, että voimala 13 tulee aiheuttamaan merkittäviä häiriöitä teeren soidinalueelle ja voimala 19 helmipöllön reviirille. Näitä vaikutuksia voitaisiin selostuksen mukaan lieventää poistamalla tai siirtämällä kyseiset voimalat.

Samaan aikaan selostuksessa todetaan, että "useamman voimalan poisto tai merkittävä siirto on niin suuri muutos hankkeelle, ettei niitä tässä hankesuunnittelun vaiheessa toteuteta" (s. 324). Silti hankkeen jatkaminen oikeutetaan väittämällä, että "kaikkia merkittäviä ympäristövaikutuksia voidaan pienentää kohtalaisiksi tai vähäisiksi erilaisilla lieventämiskeinoilla" (s. 324).

Tämä on täysin käsittämätön väite: lieventämistoimia käytetään hankkeen perusteluna, vaikka niitä ei aiota toteuttaa. Selostuksesta poimittujen esimerkkien mukaan vaikutusten todellinen lieventäminen vaatisi useiden voimaloiden poistamista suunnitelmista, mutta selostuksessa sanotaan kuitenkin suoraan, että tätä ei aiota tehdä. Tämä vie pohjan koko hankkeen hyväksyttävyydeltä ja tekee sen toteuttamiskelvottomaksi.

Tästä kaikesta huolimatta hankkeesta vastaava on ilmoittanut jatkavansa hankkeen kehittämistä vaihtoehdon 1 pohjalta. Tämä herättää vakavan kysymyksen siitä, onko arvioinnin tuloksia otettu huomioon suunnittelussa YVA-lain edellyttämällä tavalla. YVA-menettelyn tarkoitus on pyrkiä ympäristövaikutusten ehkäisemiseen ja vähentämiseen, ei ainoastaan niiden luettelemiseen.

Sähkönsiirtoreitin lieventämistoimien toteuttamista ei kunnolla edes kommentoida, mikä antaa kuvan asian välttelystä. Epäilen vahvasti, että niihinkään ollaan ryhtymässä. Lisäksi on vastuutonta väittää, että sähkönsiirtolinja voidaan rakentaa suojeltujen lajien reviirille, kunhan se kiertää vähän matkan päästä. Tämä ei todellakaan poista sen vaikutuksia, vaan siirtää ne vain paperilla. 50 metrin "suojavyöhyke" sähkönsiirtoreittiin on ympäristön ja luonnonsuojelulain halveksuntaa. Liito-orava ei tarvitse "suojavyöhykettä", vaan yhte-näisen metsän, jossa se pystyy liikkumaan. Sähkönsiirtoreittiä ei tule rakentaa ollenkaan suojeltujen lajien alueelle.

Jos haittojen lieventämiseen ei aidosti pyritä, jää koko arviointimenettely näennäiseksi, ja sen varaan ei voida rakentaa hyväksyttävää päätöksentekoa. Viranomaisen ei tule hyväksyä hankkeen etenemistä.

Yhteisvaikutusten vähättely

YVA-selostus vähättelee yhteisvaikutuksia toteamalla, että "suuria yhteisvaikutuksia syntyy linnustolle ja sudelle, mutta pelkästään Rahkakurun hankkeen toteutuessa vaikutukset eivät ole merkittäviä" (s. 325). Tämä on täysin todellisuudesta irrallinen lähtökohta, sillä on epärealistista arvioida yhteisvaikutuksia ikään kuin Rahkakurun hanke toteutuisi yksinään. Alueella on vireillä samanaikaisesti useita tuulivoimahankkeita, kuten myös arviointiselostuksessa todetaan. Niiden toteutumisen todennäköisyys on erittäin korkea. Siksi yhteisvaikutusten arvioinnilla pelkän Rahkakurun hankkeen pohjalta ei ole mitään painoarvoa. Se on vain keino saada vaikutukset kuulostamaan vähäisemmiltä.

Asukaskyselyn huomioiminen

Vastaajien mielipide asukaskyselyssä on hyvin selkeä. Tuulivoimaloita ei haluta ja hankkeesta ollaan huolissaan. Miksi tätä ei kuunnella? Jos enemmistön mielipidettä ei huomioida, osallistaminen on täysin kullissia.

Asukkaiden vastustus sivuutetaan vetoamalla tutkimuksiin, joiden mukaan hyväksyttävyyden kasvaa ajan mittaan, kun voimalat ovat toiminnassa. Tämä ei mitenkään päde Rahkakurun alueella, jossa tuulivoimarakentamisen vaikutukset ovat olleet kaikille jo täyttä arkea vuosikausien ajan. Kuten aiemmin todettu, koko alue jopa vain 5 kilometrin säteellä on jo ahdettu tuulivoimaloita täyteen. Ihan jokainen tällä alueella asuva kyllä tietää, mitä on tulossa. Ei siis voida olettaa, että tässä vastaajajoukossa mielipide muuttuisi tai vastaukset johtuisivat vielä tietämättömyydestä. Näin ei ole.

Asukkaiden huoli omasta ympäristöstä on valtava, ja he tietävät parhaiten, mitä ollaan menettämässä. On vastuutonta sivuuttaa nämä mielipiteet ainoastaan taloudellisten hyötyjen takia. Verotulojen arvo on pieni siinä vaiheessa, kun päätösten seurauksena ihmisten hyvinvointi ja ympäristön tila heikkenevät peruuttamattomasti. Toivottavaa olisi, että kunnat, viranomaiset ja päättäjät välittäisivät edes ihmisten hyvinvoinnista, jos kerran luontoarvoilla ei näytä olevan merkitystä.

Mielipide 4

Luontoselvityksestä ilmenee paljon arvokasta lajitietoa, jonka perusteella hanketta tulee tarkastella erityisen kriittisesti. Tehdyt tutkimukset yksityiskohtineen ovat paikoin ansiokkaita, mutta kaikkien näissä kohdassa näkyy valitettavasti selostuksen laatijan tarve vähätellä riskejä ja seuraamuksia ympäristön kasvillisuudelle, eliöstölle ja alueelle verrattuna nykytilaan. Epäillä sopii lupauksia rakentamisen rajoittamisesta soidin- ja pesimäaikana. Näitä tuskin valvoisi kukaan.

Lajitietokeskuksellakaan ei sentään kaikki asiat ole tiedossa.

Selostuksesta huokuu muutenkin ylenpalttinen vähättely ja aliarvostus alueeseen. Esim. alue on "vain" talousmetsää ja ojitettua suota. Selostuksen tekijä myös taitavasti käyttää ylimääräisiä adjektiveja vähätelläkseen haittoja ja riskejä. Paikallisille asukkaille ja muillekin alue on kuitenkin tärkeä mm. marjastus- metsästys- ja retkeilykäytössä. Asukaskyselyn mukaan enemmistö vastustaa hanketta.

Sähkönsiirtoreitille ei ole vaivauduttu hakemaan haitattomampaa reittiä tai vaihtoehtoisesti maakaapelointia. 110 kV: akin kaapeloidaan maanlaajuisesti. Tässä nyt vaan koitetaan

25.9.2025

mennä mahdollisimman suoraan ja halvalla ympäristön kustannuksella käsittämättömästi vanhojen metsien läpi, koska linja voidaan tehdä vaikka lunastusmenettelyllä.

Ympäriällä olevien ja tulevien hankkeiden yhteisvaikutuksia tyydytään vain arvailemaan, koska kukaan ei varmasti vastaa peruuttamattomista vahingoista niiden ilmaantuessa. Lain mukaan vahingon aiheuttaja on kuitenkin korvausvelvollinen.

Voimala-alueita kutsutaan myös puistoiksi, vaikka tosiasiaassa ovat ennemminkin teollisuusaluetta. Voimaloille annettu jopa nimetkin jollain alueilla. Sarkastisesti vois todeta, että seuraavaksi väitettäneen niillä olevan tunteetkin. Mielikuvamarkkinoinnilla ja etenkin vuokra- ja verotuloilla on saatu kyllä tämänkin hypetys myydyksi aika hyvin. Voimaloiden käyttöikä huomioiden myös aika lyhytnäköistä toimintaa, tulevaisuudessa rakentamattomat alueet noussevat vielä arvokkaiksi.

Toivottavasti viranomainen arvioi tarkasti kaikki asiat. Jos selostettu hanke toteutuu, niin voi vaan todeta, että viherpesun varjossa saa kyllä perseillä aivan huolella.

Ainoa järkevä ja alueen asukkaiden terveyden, turvallisuuden, viihtyvyyden, omaisuuden arvon ja demokraattiset oikeudet huomioiva perusteltavissa oleva vaihtoehto on VE0.

Mielipide 5

Olen tutustunut hankeen selvityksiin, ollut yleisötilaisuudessa 27.5.2025 Merijärvellä.

Melun arvioinnissa on kokemusta, asuntoni on 1680m etäisyydellä lähimmästä 5,9 MV voimalasta ja 3 kpl alle 2 km. Melu on voimakasta sietämätöntä (Maaselänkangas) Nyt lähin Rahkakurun voimala tulisi 2km ja jopa 300m korkeus 10MV.

Maisema muuttuisi teolliseksi alueeksi, näkyisi kymmenien kilometrien päähän.

Maaselänkankaan tuulipuisto on suunnitteilla olevan puiston itäpuolella, linnut hävisivät täydellisesti.

Olen nähnyt siitä viranomaiskäyttöön tehdyn linnustoselvityksen, laskennat tilastot johon voin verrata tätä päivää. Esim Metsojen soidinalueet kaikkosivat länteen Ylipään kylään päin ja Pahkasalon perälle. Rahkakurun alueelle. Alue on Susireviirialue. Ns.Pyhäjoen lauma.Olen ollut yhteydessä alan asiantuntioihin, I.Kojola,L.Iivone,S.Kantinkoski. Myös Hirvien talvehtimis alue.

Kiinteistöjen arvo alenee,on tehty esim.Ruotsissa tutkimuksia ja talot ei mene kaupaksi.Eli kylät autioituu vuosien kuluessa,kun ihmiset kuolee.

Mitään myönteistä ei voi olla,esim Maaselänkankaan huoltotyöntekijät on ulkomaalaisia, olen todentanut varmuudella. Asukaskyselyn mukaan suurin osa vastusti ko.hanketta.

Mikäeli osayleiskaava hyväksytään Merijärven tai Oulaisten valtuustossa,olen valmis valittamaan Pohjois Suomen Hallinto-oikeuteen.